

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת
עוזד פורר
חמד עמאר
רוברט אילטוב
יוליה מלינובסקי

4895/20/פ

הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון – פרסומת זבל), התשע"ח–2017

1. תיקון סעיף 30א. בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב–1982¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 30א –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) בהגדרה "דבר פרסומת", אחרי "באופן מסחרי, שמטרתו" יבוא "העיקרית", אחרי "לציבור הרחב שמטרתו" יבוא "העיקרית" ובסופה יבוא "ולמעט הודעת מערכת הכוללת רק עדכון בדבר קיומו של רישום של הנמען ברשימת תפוצה העומדת בתנאי סעיף (ג)(2) בדבר מתן אפשרות הסרה";

(ב) בהגדרה "מפרסם", לפני "מי ששמו או מענו" יבוא "שולח ההודעה, ואם לא ניתן לזהות את שולח ההודעה –" ואחרי "נושא דבר הפרסומת" יבוא "או";

(2) בסעיף קטן (י) –

(א) בפסקה (1), בסופה יבוא "ובלבד שסכום הפיצוי הכולל לא יעלה על הנדרש להשגת הרתעה יעילה בנסיבות העניין; תביעה בשל פיצוי כאמור, תוגש לבית המשפט לתביעות קטנות וסכום הפיצויים לדוגמה לא יעלה על הסכום המרבי שניתן לתבוע בבית משפט לתביעות קטנות לפי סעיף 60 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד–1984²."

(ב) בפסקה (3) –

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

² ס"ח, התשמ"ד, עמ' 198.

- (1) הרישה, החל במילים "ולא יתחשב בגובה הנזק" – תימחק;
- (2) בפסקת משנה (א), אחרי "אכיפת החוק והרתעה" יבוא "ראויה";
- (3) בסופה יבוא:
- "(ד) היקף פעילותו העסקית של הנתבע;
- (ה) הימנעותו של הנמען מלבקש הסרה;
- (ו) גובה הנזק שנגרם לנמען בפועל;
- (ז) תום ליבו של הנתבע;
- (ח) תום ליבו של הנמען;
- (ט) מתן אפשרות לנמען לתקן את ההפרות, לרבות באמצעות פנייה מוקדמת";
- (ג) בפסקה (4), במקום "בשל אותה הפרה" יבוא "בשל הנזק שנגרם לו כתוצאה מאותה הפרה";
- (ד) בפסקה (5) –
- (1) בפסקת משנה (ב), אחרי "המפרסם שיגר בעבר" יבוא "ביודעין" והסיפה החל במילים "אף אם לא ביודעין" – תימחק;
- (2) אחרי פסקת משנה (ג) יבוא:
- "(ד) דבר הפרסומת שוגר בהודעה אלקטרונית מכתובת, משם או ממספר טלפון שלא ניתן להשיב אליו בהודעה אלקטרונית מאותו סוג";
- (3) אחרי סעיף קטן (י) יבוא:
- "(1) על אף האמור בסעיף קטן (י), נמען לא יהיה זכאי לפיצוי בכל אחד מאלה:
- (1) הנמען פעל בכוונה להגדיל את נזקו;
- (2) דבר הפרסומת התקבל בכתובת שאינה בשימוש הנמען;
- (3) דבר פרסומת נשלח אליו למעלה משישה חודשים לפני מועד הגשת התביעה;

(4) דבר פרסומת שנשלח אליו לפני תחילת תוקפו של חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון – פרסומת זבל), התשע"ח – 2017.

דבר הסבר

הטכנולוגיה, שיפור אמצעי הסינון האוטומטיים וההרתעה שהושגה עד כה בעזרת התיקון לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן – החוק), שנחקק בשנת 2016 בדבר שיגור דבר פרסומת באמצעות מיתקן בזק (הידוע כ"חוק הספאם"), וכן אכיפתו, הקטינו ככל הנראה את היקף הבעיה שגורמת תופעת "דואר הזבל". ואולם, קיימים טעמים כבדי משקל לתיקון התיקון באופן שלא יחטיא את מטרותיו, לא ינוצל לרעה, ולא יפגע בעסקים לגיטימיים. כיום, החוק מעמיס על בתי המשפט בכל הערכאות ופוגע בעיקר בעסקים קטנים ובינוניים, שאפיק הפרסום העיקרי שלהם הוא התקשורת אלקטרונית עם לקוחותיהם.

לעסק קטן או בינוני יש משאבים מוגבלים ודרישה או תביעה נגדו מרתיעה אותו בעצם קיומה אף אם התביעה לכשעצמה אינה לגיטימית, בפרט כאשר עליו נטל ההוכחה שפעל כראוי.

מצד הנמען, תמרוץ יתר מעודד התנהלות לא לגיטימית שנועדה לייצר ולהגדיל עילות תביעה, כפי שמודגם העניין על ידי תובעים הממאנים להסיר את עצמם בשאיפה להעצים את הנזק שנגרם להם. תביעות רבות מוגשות בסכומים גבוהים ביותר תוך התעלמות מפסיקת בית המשפט העליון.

בתי המשפט לתביעות קטנות, בתי משפט השלום ואף בתי המשפט המחוזיים מקדישים זמן שיפוטי לא מידתי ואף לא סביר בכל הקשור לטיפול בתביעות המוגשות לפי חוק התקשורת. הקדשת זמן שיפוטי מופרז על חשבון צדדים שתביעותיהם הצודקות ממתינות להכרעה שיפוטית, המתעכבת בשל הצורך להשקיע זמן ניכר בתביעות אלו, אינו בא לשרת את התכליות שבבסיס החוק.

לפיכך, מוצע בין היתר להטמיע את האבחנות שבוצעו על ידי בתי המשפט השונים ולהרחיב את השיקולים שעומדים בפני בית המשפט בבואו לפסוק פיצוי, כדי לצמצם את האפשרות לניצול לרעה של החוק. עוד מוצע לתקן את החוק באופן שהאחריות להפרת החוק תוטל על מי שאחראי בפועל על משלוח ההודעות, כל עוד ניתן לאתר אותו במאמץ סביר. כמו כן, התיקון המוצע מחמיר עם מי ששולח הודעה מכתובת או מספר טלפון שלא ניתן לשוב אליהם, וקובע חזקה שעשה זאת בודעין.

הזמן השיפוטי הוא משאב ציבורי חיוני. הקדשת זמן שיפוטי מופרז לדיון בתביעות ספאם בא על חשבון הדיון בתביעות אחרות, בהן קיים נזק ממשי ישיר לתובע, וכתוצאה מצמצומו נגרם עינוי דין לצדדים רבים. התיקון נועד להגן על עסקים קטנים ובינוניים מפני ניצול לרעה של החוק, ויאפשר לפנות זמן שיפוטי יקר לטובת עשיית צדק.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בטבת התשע"ח – 25.12.17